

Federal Republic of Germany
Foreign Office

Service Civil International
Deutscher Zweig e.V.

CLIMATE JUSTICE EDUCATION

для сільської молоді

Центр розвитку Пангея Ультіма

Українська неурядова неприбуткова організація, заснована у місті Вінниця у 2012 році, місією котрої є сприяння міжкультурному діалогу, створення умов для особистого розвитку і розкриття потенціалу людей та стимуляція сталого розвитку спільнот.

Основною цільовою аудиторією організації є молодь і з 2015 року ми активно працюємо із проектами з заохочення саме сільської молоді.

У 2017 році ми стали співзасновником “Еко-Центру Стіна”, котрий є прикладом програми неформальної освіти та альтернативного, сталого розвитку у сільській місцевості.

Service Civil International Germany (SCI-D)

Німецька філія волонтерської мережевої організації SCI, що переслідує цілі побудови миру через реалізацію міжнародних волонтерських проектів за участі людей усіх вікових груп та походжень.

За роки свого існування SCI зробила величезний внесок у розвиток і формалізацію основних форм волонтерства. З року в рік у проектах SCI у місцевих громадах приймають участь тисячі волонтерів.

SCI вірить у те, що перебування разом і спільна праця людей із різних культур допомагає учасникам руйнувати упередження та бар'єри. Німецька філія заснована у 1947 році.

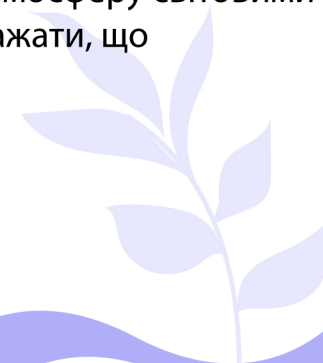

КЛІМАТИЧНА КРИЗА

Глобальна екологічна ситуація на планеті рухається до глобальної кризи, що буде пов'язана із підняттям рівня середніх температур. Активна діяльність світової економіки додає негативного впливу на даний процес і стимулює так званий "Парниковий ефект".

Це збільшення концентрації карбонових газів у атмосфері землі, що призводить до підвищення температур. Як наслідок живі організми і цілі екосистеми будуть уражені, рівень світового океану підніметься, а кліматичні зміни вплинуть на погодні умови, врожаї та чистоту повітря на всій планеті.

Безвідповідальна та байдужа поведінка глобальних політичних інституцій до проблем з екологією створюють надзвичайно несприятливі умови для існування усіх наступних поколінь світового населення. Попри спроби координувати міжнародні дії через обмеження викидів парникових газів у атмосферу світовими економіками, поки не було здійснено достатніх кроків, аби вважати, що екологічної катастрофи не настане.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ФОРМАТ І ЗАСІБ РОБОТИ ІЗ МОЛОДДЮ

Неформальна освіта - це надзвичайно дієвий інструмент роботи із заохоченням молоді. Якісною перевагою неформальної освіти над формальною, котра використовується у школах, вищих навчальних закладах і т.д., є використання внутрішньої мотивації того, хто навчається.

Задача тренера чи фасилітатора віднайти власний ресурс до досягнення результату з боку самого суб'єкта навчання, а не авторитарно нав'язувати бажані навчальні цілі.

Також неформальна освіта використовує кумулятивний ефект від горизонтального обміну знаннями і досвідом між учасниками навчального процесу через застосування групових, інтерактивних та інших креативних методик. Невід'ємною частиною неформального навчання є саморефлексія над отриманим досвідом без необхідності зовнішнього оцінювання.

ЕКООСВІТА ТА ЕКОПРОСВІТА ЯК МЕТОД БОРОТЬБИ ІЗ КЛІМАТИЧНОЮ КРИЗОЮ

“Ознайомлений - значить озброєний”. Величезні екологічні проблеми насуваються на нашу планету і без належного інформування та просвіти всього населення ми не будемо мати шансів організувати необхідну компенсаторну діяльність на зменшення шкоди.

Багато людей лише відчують проблеми, що накопичуються, але в умовах відсутності систематизованого навчання і публічності причинно-наслідкових зв'язків вони не можуть реалізувати механізми вирішення цих проблем. Також вони не можуть об'єднати зусилля для лобювання власних інтересів перед тими, хто приймають рішення, через відсутність актуалізованого розуміння всієї проблематики екології планети.

Екоосвіта через формальні заклади навчання, а також екопросвіта у всіх сферах людської соціальної активності є інструментом об'єднання уваги та людських зусиль над рішеннями зменшення шкоди. Особливо важливо працювати із молоддю, як цільовою аудиторією освітнього процесу, адже саме вони отримають у спадок гору накопичених екологічних проблем.

МОЛОДІЖНЕ ЛІДЕРСТВО, ЯК МЕТОД ВИРІШЕННЯ ЛОКАЛЬНИХ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ У ВЛАСНИХ ГРОМАДАХ

Лідер - це людина котра готова брати на себе відповідальність. Працюючи з молоддю через неформальну освіту у тематиці екопросвіти ми передаємо їй необхідні знання, компетенції та ставлення до глобальної світової кризи та зміни клімату. При цьому глобальне мислення має вести до бажання і необхідності вирішувати локальні проблеми, котрі присутні у без винятку будь-якій місцевості на нашій планеті.

Молоді люди часто мають завзяття та ентузіазм до здійснення змін, а також розуміння того, яку планету вони отримують зараз для власного існування. І тому нерідко саме молодь стає рушієм до необхідних змін. Належним чином поінформовані, об'єднані та залучені молоді люди можуть стати вирішальним фактором у припиненні колапсуючих екологічних процесів.

ЯКІ МОЖЛИВОСТІ ПРОПОНУЄ СІЛЬСЬКА МІСЦЕВІСТЬ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ ДОСВІДНОЇ ОСВІТИ

Сільська місцевість володіє рядом передумов для реалізації ефективних ідей досвідної та неформальної освіти у сфері екології та сталого розвитку. Перш за все це прямий контакт із природнім середовищем, котре є джерелом знань та об'єктом навчання, формує більш натуралістичну парадигму знаходження рішень проблемам. У сільській місцевості можливо віднайти багато побутових та традиційних практик, котрі втратили чи втрачають свою актуальність на тлі індустріалізації і технічного прогресу у міському контексті.

Зазвичай такі практики є більш екологічно-дружніми і створюють менший парниковий ефект і хтозна чи доведеться вимушено повертатись до них у найближчому майбутньому. Також сільська місцевість в Україні характеризується більш вираженим гуртовим способом співіснування, і отже, часто більшою пружністю до вирішення спільних проблем. Молодь відчуває простір та зміст, гуртуючись навколо екологічних проектів і екопросвіти у селі, і тому ми тут застосовуємо досвідну освіту для них і разом із ними.

“ЕКО-ЦЕНТР СТІНА” У СЕЛІ СТІНА

Заснований як центр неформальної та досвідної освіти у темі екології та сталого будівництва у 2017 році, сьогодні Еко-Центр у Стіні реалізує численні ініціативи у роботі із молоддю, збереження культурного спадку, мистецтва та міжкультурного діалогу.

Один із основних принципів роботи Еко-Центру є розвиток широких партнерств із місцевою громадою та перехресне навчання, суміщаючи сільський та міський підходи.

Дуже важливою цільовою категорією у роботі Еко-Центру є місцева молодь села Стіна, котру ми вважаємо за тих змінотворців, що здатні вирішити місцеві екологічні виклики та продемонструвати хороший приклад іншим сільським територіям.

Еко-Центр Стіна знаходиться у живописному селі Стіна, котре розкинулось звивистими долинами та схилами ріки Русава на півдні Вінницької області. Атмосфера ніби застигнутої історії, самотній культурний спадок та вражаюча природа - ось величезний ресурс, основа для сталого розвитку цієї громади.

CLIMATE JUSTICE EDUCATION ДЛЯ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ

Проект "Освіта кліматичній справедливості для сільської молоді" реалізується ГО "Центр розвитку Пангея Ультіма" та Service Civil International у відповідь на низький рівень екоосвіти та екопросвіти сільської молоді.

Ми розуміємо, що сільська молодь (особливо в Україні) часто немає доступу до трендової інформації із сфери знань про зміну клімату, має менший доступ до неформальної освіти і що у сільській місцевості надзвичайно малочисельні громадянські інституції, котрі будують спроможність людей до групової дії та адвокації власних прав. Через це і виникла ціль працювати саме у селі, спонукаючи місцевих молодих людей замислитись про майбутнє планети і підготувати їх до змін на локальному рівні.

Проект виконується в рамках програми Східного Партнерства Міністерства Закордонних Справ Німеччини (Federal Foreign Office) у 2021 році. Завданням за проектом також є популяризація альтернативної енергетики як одне з рішень боротьби із набираючим обертів процесом зміни клімату.

КЛІМАТИЧНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ

Кліматична криза торкається багатьох аспектів людського існування і шкода, що люди поки звертаються лише до поверхневих наслідків пов'язаних із фізичними чи природоохоронними процесами.

Кліматична ж справедливість ставить питання у ширший соціальний огляд і використовується як пояснення глобального потепління як етичної та політичної проблеми. Це робиться шляхом поєднання наслідків зміни клімату до концепцій справедливості, зокрема екологічної та соціальної справедливості, а також розглядаючи такі питання, як рівність, права людини, колективні права та історичні обов'язки щодо кліматичної кризи.

Основна ідея кліматичного правосуддя полягає в тому, що ті, хто найменш відповідальний за кліматичну кризу, зазнають найважчих наслідків. Молодь є тією частиною глобального населення, для котрої цей термін є не просто совісним ставленням перед ситуацією, що склалась, а фактором, котрий буде критично важливим для виживання у майбутньому світі із більш крихкою глобальною екосистемою.

АЛЬТЕРНАТИВНА ЕНЕРГЕТИКА

Запитання вироблення енергії для економічної та господарської діяльності людей на планеті було завжди надзвичайно актуальним. Загалом цивілізаційний прогрес вимагає збільшення вироблення енергії у відповідь на потреби науково-технічного процесу, індустріалізацію, транспорт, агровиробництво і т.д. і перебуває під прямою залежністю від кількості населення нашої планети, яке невпинно збільшується.

Збільшені масштаби виробництва енергії підсилюють викиди парникових газів у атмосферу, а отже, ведуть до підняття світової температури та зміни клімату.

Пошуки джерел енергії, котрі спричиняють менші викиди парникових газів, але при цьому мають достатню ефективність для забезпечення постійно зростаючих потреб населення землі є надзвичайно актуальним. І ось на перший план виходить необхідність заміни викопного палива, яке ще є до того ж і скінчимим (газ, нафта, вугілля) на самовідновлювальні джерела.

Енергія сонця, вітру, гідроенергія потоку рік, приливів та відливів світового океану, використання відходів промислової діяльності як джерел енергії - усе це є потенційним вирішенням заміни викопного палива та зменшення масштабів викиду парникових газів у атмосферу.

НАШ ПРИКЛАД В ЕКО-ЦЕНТРІ: ВІТРОГЕНЕРАТОР

На проєкті “Climate Justice Education для сільської молоді” учасники будували своїми руками із комплектуючих складових власного маломасштабного вітрогенератора.

Врешті це рішення дозволило освітлити територію Еко-Центру та продемонструвати молоді, що електрика може приходити не лише високовольтними стовпами до помешкань людей від електростанцій.

Вітрогенератор, попри свої недоліки у порівнянні з тими самими сонячними панелями, був обраний для більш змістовного у технічному плані ознайомчого ефекту для молоді, адже складається із рухомих частин і зовнішніх елементів як інвертор та акумулятор.

Також вітрогенератор є більш впливовим, як популяризаційний образ і він здалеку заявляє про те, що у Еко-Центрі дійсно замислюються над проблемами знаходження альтернативи традиційним викопним джерелам енергії, котрі спричинюють збільшені масштаби викидів парникових газів у атмосферу.

РОЗВИТОК СПІЛЬНОТИ АКТИВНОЇ І ЕКОСВІДОМОЇ МОЛОДІ НАВКОЛО ЕКО-ЦЕНТРУ

Майбутнє вирішення проблем стоїть за спільними діями людей із схожими цінностями, ставленнями та спільними цілями. Одним із завдань нашого проекту було продовжити і підсилити формування екосвідомої спільноти молоді та залучення все більшої частки місцевого населення до ідей Еко-Центру, знайомство із волонтерським рухом SCI та створення підґрунтя для реалізації наступних проектів разом.

Ми впевнені, що нам вдалось досягти такого об'єднавчого ефекту, а коли є спільність, існує і перспектива до спільного вирішення викликів. Діло залишається лише за пошуком засобів, нових знань та ідей і, ми віримо, це відбудеться, адже, інвестуючи в молодь, ми інвестуємо у надію, що кліматичну зміну можливо зупинити їх зусиллями.

Юлія Нечиталюк

“Я думаю, що екоосвіта дуже важлива для молоді, тому що кожен має знати, що робити і що робити саме зараз, аби мати можливість насолоджуватись життям у майбутньому”.

Михайло Корешков

“Молодь має бути активною, збиратись в якісь громади, спілки, йти і чогось добиватись. Головне це, мабуть, заохочення. Буде заохочення, тоді дійдемо до спільної мети”.

Анна Галанець

“Я думаю сільська молодь сама не зможе вирішити екологічні проблеми, тому що їй потрібна буде взаємодія із адміністрацією села. І тоді, коли вони об'єднуються разом вони щось можуть вирішити. Але сама сільська молодь не зможе”.

Єлизавета Козак

“Так, екоосвіта важлива у селі, тому що там існує така проблема як забруднення сіл. Якщо в місті існують якісь групи щоб це вирішити, то тут дуже важко їх організувати. Тому такі волонтерські табори є дуже хорошою нагодою для молоді збиратись і дізнаватись більше про екологію і все, що з нею пов'язано”.

Іван Красиліук

“Якщо молодь села захоче, якщо об'єднається, то вона зможе вирішити проблеми свого села. Наприклад того року ми прибирали сміття між пагорбами у нас і ми назбирали багато сміття, але проблема лишилась через те, що немає куди його вивозити. Також є непрочищені джерела”.

Анастасія Ковальчук

“Екоосвіта для молоді важлива, тому що тим самим ми передаємо нашим батькам, друзям і наступному поколінню наші знання. Чим більше знаємо ми і є більш гнучкими і здатними до сприйняття інформації, тим більше ми розповсюджуємо її у своїх колах. І створюється ланцюговий ефект”.

Центр розвитку Пангея Ультіма:

www.pangeya.com.ua, pangeyaultimadc@gmail.com,
+380976402756 (координатор Геращенко Ярослав)

Service Civil International: www.sci-d.de, info@sci-d.de
+49229212086 (координатор Брітта Ланг-Азізі)

Еко-Центр Стіна: www.facebook.com/stinaecocenter,
eco.center.stina@gmail.com

Дизайнер: Сергій Швець sergeyshvets3d@gmail.com

